

NORGES HØYESTERETT

Den 10. februar 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Bergsjø, Arntzen og Høgetveit Berg i

HR-2020-324-U, (sak nr. 19-183938STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

Oslo kommune Bymiljøetaten

(advokat Inger Skeimo)

mot

A

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder lagmannsrettens lovtolkning i sak om parkeringsgebyr.
- (2) A ble 3. juni 2019 ilagt parkeringsgebyr av Oslo kommune ved Bymiljøetaten. Han hadde parkert bilen sin like ved krysset mellom ----veien og ---- gate på ----- i Oslo. Bilen var parkert omtrent 2,5 meter inn i ----- gate, mot øst. ----- gate er enveiskjørt i retning øst. As bil var parkert på høyre side i fartsretningen. Gebyret hadde sitt grunnlag i at A hadde parkert nærmere enn fem meter fra krysset, jf. trafikkreglene § 17 nr. 1 bokstav b.
- (3) A påklaget gebyrileggelsen til Oslo tingrett, som 9. august 2019 avsa kjennelse med slik slutning:
 - «1. **Klagen forkastes.**
 2. **A, født 00.00.1969, dømmes til innen to uker fra forkynning av denne kjennelsen å betale 1000,- kroner i sakskostnader til Oslo kommune Bymiljøetaten.»**
- (4) Etter anke fra A avsa Borgarting lagmannsrett 25. november 2019 kjennelse med slik slutning:
 - «1. **Ilagt parkeringsgebyr av 3. juni 2019 oppheves.**
 2. **Saksomkostninger tilkjennes ikke.»**
- (5) *Oslo kommune ved ordføreren* har anket til Høyesterett og i korte trekk gjort gjeldende at lagmannsretten har tolket trafikkreglene feil. Unntaket for T-kryss som er utviklet i praksis, åpner ikke for en konkret fortolkning av stanseforbudet i det enkelte veikryss. Så lenge

lagmannsretten ikke har fastslått at det her er tale om et T-kryss, må det være hovedregelen om stanseforbud nærmere enn fem meter fra krysset som gjelder.

- (6) Kommunen har også anført at sakskostnadskravet er for høyt. Krav om dekning av tapt arbeidsinntekt kan uansett ikke fremmes for retten i saken her, i det slike krav må fremsettes direkte for politiet, jf. straffeprosessloven § 444.
- (7) A har tatt til motmæle og i korte trekk gjort gjeldende at lagmannsrettens avgjørelse er riktig. Oslo kommune anfører feilaktig at lagmannsrettens kjennelse åpner for «individuell frisiktvurdering» i den enkelte trafikksituasjon. Lagmannsrettens tolkning av stansingsforbudet i trafikkreglene § 17 nr. 1 bokstav b er korrekt og i tråd med unntaket for T-kryss som er etablert i praksis.
- (8) A har videre fremsatt krav om sakskostnader til dekning av egen arbeidsinnsats med ti timer, til sammen 8 700 kroner.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at det her er tale om en videre anke, hvor utvalgets kompetanse er begrenset etter straffeprosessloven § 388. Anken gjelder lagmannsrettens lovtolkning, som utvalget kan prøve.
- (10) A har fått gebyr for overtredelse av trafikkreglene § 17 nr. 1 bokstav b. Bestemmelsen har denne ordlyden:
- «1. **Det er forbudt å stanse**
 ...
 b) **i vegkryss eller nærmere enn 5 meter fra vegkrysset. Avstanden regnes fra det punkt hvor fortaukant, kantlinje eller vegkant begynner å runde»**
- (11) Etter ordlyden gjelder det et absolutt forbud mot å parkere nærmere enn fem meter fra et veikryss, også hvis det er tale om et såkalt T-kryss. Formuleringen etterlater ikke rom for skjønn. Ut fra retts tekniske hensyn og hensynet til forutberegnelighet og likebehandling bør bestemmelsene i trafikkreglene tolkes etter sin ordlyd, se Rt-1997-492 og Rt-2015-40.
- (12) I praksis er det imidlertid etablert et unntak for såkalte T-kryss. Unntaket er beskrevet slik i Statens vegvesens tidligere veiledning til trafikkreglene:
- «Hvor to veger danner et dele i form av T-kryss, utgjør ‘tverrstreken’ i T-en også en del av krysset slik at stans-forbudet etter bokstav b også gjelder for denne veggiden.
 5 meter-regelen på hver side, som dekker behovet for sikt i forhold til kryssende trafikk, antas imidlertid ikke å gjelde denne veggiden.»
- (13) Unntaket står i motstrid til en klar ordlyd, men synes å bygge på en fast forvaltningspraksis. Selv om den aktuelle veilederen er utgått, legger ankeutvalget til grunn at det gjelder en slik unntaksregel som beskrevet.
- (14) A har anført at han har parkert langs «tverrstreken» i et T-kryss, og at parkeringen dermed er omfattet av unntaksregelen. Anførlene bygger på at -----veien er «foten» i T-krysset, og at ----- gate er «tverrstreken». Kommunen har gjort gjeldende at lagmannsretten ikke har tatt stilling til om krysset kan betegnes som et T-kryss, men i stedet lagt opp til en skjønnsmessig vurdering av om det er behov for fri sikt.

- (15) Ankeutvalget er enig med kommunen i at lagmannsretten ikke har tatt stilling til om det aktuelle krysset kan betegnes som et T-kryss. I kjennelsen begrunner lagmannsretten opphevelsen av parkeringsgebyret slik:

«Lagmannsretten peker på at det er trafikkreglenes femmetersregel som skal tolkes – ikke Vegvesenets håndbok om unntaket for T-kryss. Det avgjørende for tolkingen av trafikkreglenes femmetersregel er således ikke nødvendigvis om noe skal betegnes som et T-kryss eller for eksempel et Y-kryss. Det avgjørende må derimot være en vurdering av hvilke tilfeller der den i utgangspunktet kategoriske femmetersregelen bør tolkes slik at den likevel ikke gjelder. Sentralt i vurderingen vil det da være om det underliggende behovet – dvs. behovet for friskt – ikke slår inn.»

- (16) Etter ankeutvalgets syn bygger lagmannsretten her på feil lovtolkning. Forbudet mot å parkere nærmere enn fem meter fra veikryss er i utgangspunktet absolutt, og det gjelder ikke bare der behovet for fri sikt slår inn. Fra denne regelen er det gjort et helt konkret unntak for T-kryssene. En eventuell opphevelse av gebyrileggelsen må bygge på at As parkering omfattes av unntaket.
- (17) Lagmannsrettens kjennelse blir etter dette å oppheve. Ved den nye behandlingen må lagmannsretten ta stilling til om unntaket for T-kryss får anvendelse i dette tilfellet, alternativt om unntaket har skapt en slik uklarhet om rettstilstanden at dette i seg selv gir grunnlag for å oppheve illeggelsen av gebyret.
- (18) A har krevd sakskostnader for eget arbeid med saken. Utvalget kan ikke se at det er hjemmel for å tilkjenne sakskostnader, og kravet tas ikke til følge.
- (19) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Sakskostnader tilkjennes ikke.

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)